

СТАНОВИЩЕ

на

доц. д-р Катя Янкова Илиева
Университет "Проф. д-р Асен Златаров" – Бургас,

за заемане на академична длъжност "доцент" по конкурс, обявен от Университет "Проф. д-р Асен Златаров" - Бургас в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление 3.9. Туризъм (Алтернативно хотелиерство), обявен в Държавен вестник, бр. 42 от 12.05.2023 г.

1. Обща информация.

Изготвил становището – доц. д-р Катя Янкова Илиева, Университет "Проф. д-р Асен Златаров" - Бургас, Област на висше образование 3. "Социални, стопански и правни науки"; Професионално направление 3.9 "Туризъм", Научна специалност "Организация и управление".

Основание за написване на становище по конкурса: Заповед № РД – 198/10.07.2023 г. на Ректора на Университет „Проф. д-р Асен Златаров” - Бургас за утвърждаване на научно жури по конкурс за заемане на академична длъжност „доцент”, обявен в ДВ, бр. 42/12.05.2023 г. и решения на Научното жури от 17.07.2023 г.

2. Данни за конкурса.

Конкурсът за заемане на академична длъжност "Доцент" е обявен от Университет „Проф. д-р Асен Златаров” – Бургас в област на висше образование 3. "Социални, стопански и правни науки", Професионално направление 3.9 "Туризъм" (Алтернативно хотелиерство), за катедра „Икономика и управление на туристическото обслужване“, Колеж по туризъм към Университет „Проф. д-р Асен Златаров” – Бургас.

Конкурсът е публикуван в Държавен вестник, брой 42/12.05.2023 г.

3. Кандидат по конкурса:

Единствен кандидат за участие в конкурса е гл. ас. д-р Елена Дамянова Илиева, преподавател в катедра „Икономика и управление на туристическото обслужване“, Колеж в туризъм към Университет „Проф. д-р Асен Златаров” – Бургас.

Кандидатът е представил всички необходими документи за участие в конкурса, отговарящи на изискванията на чл. 24 на ЗРАСРБ и на изискванията на чл. 67 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности (ПУРПНСЗАД) на Университет „Проф. д-р Асен Златаров” – Бургас.

4. Общо описание на научните трудове.

Представеният списък на научната продукция на гл. ас. д-р Елена Дамянова Илиева доказва интензивна и системна научна, изследователска и публикационна дейност. В обявения конкурс за доцент гл. ас. д-р Елена Илиева

участва с **41 публикации извън дисертационния труд**, които са с общ обем от 1455,5 страници.

В списъка на публикациите по конкурса са представени (Табл.1):

1. Монографии - 2 бр. (общ обем 433 стр.), от които една самостоятелна монография - хабилитационен труд (399 стр.) и една монография в съавторство (лично участие 34 стр.);

2. Книга, на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на ОНС "Доктор" – 1 бр. (211 стр.);

3. Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в Web of Science – 2 бр. самостоятелни публикации (общ обем 16 стр.);

4. Статии и доклади, публикувани в неферирани научни издания с научно рецензиране - 31 бр. (общ обем 257 стр., от които 27 бр. самостоятелни (244 стр.) и 4 бр. в съавторство (лично участие 13 стр.);

5. Студии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Scopus) – 1 бр. (25 стр.), в съавторство, (лично участие 12,5 стр.);

6. За потребностите на учебния процес са публикувани: университетски учебник - 1 бр., самостоятелна публикация (270 стр.); университетски учебни пособия – общо 3 заглавия, от които 2 самостоятелни (210 стр.) и 1 в съавторство (лично участие на кандидата - 46 стр.).

Таблица 1

Научна продукция на гл.ас. д-р Елена Илиева

Вид на представените публикации	Самостоятелни публикации (бр.)	Публикации в съавторство (бр.)	Общ брой публикации	Обем (брой страници)
1. Монографии	1	1	2	433
2. Книги	1	-	1	211
3. Статии и доклади в WoS	2	-	2	16
3. Статии и доклади в неферирани издания	27	4	31	257
4. Студии, Scopus	-	1	1	12,5
5. Учебници	1	-	1	270
6. Учебни пособия	2	1	3	256
Σ:	34	7	41	1455,5

След анализ на научната продукция на гл. ас. д-р Елена Илиева, както и на представената в документите справка-декларация се доказва изпълнението на минималните национални изисквания (МНИ), както и на минималните научни изисквания (МНИ) по групата от показатели, посочени в Приложение 1 на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности (ПУРПНСЗАД) на Университет „Проф. д-р Асен Златаров” (УАЗ) - Бургас. (Таблица 2).

Таблица 2

Изпълнение на МНИ и МНИ на ПУРПНСЗАД на УАЗ - Бургас

Група от показатели	Изпълнение на кандидата на изискванията за АД „Доцент“	МНИ на УАЗ за заемане на АД „Доцент“	МНИ, според ЗРАСРБ
А	50	50	50
Б	-	-	-
В	100	100	100
Г	467,5	400	200
Д	165	100	50
Е	130	100	0
Общо за АД „Доцент“	912,5	750	400

Представената научна продукция на гл. ас. д-р Елена Илиева е в пълно съответствие с изискванията на обявения конкурс и е в резултат на задълбочена, прецизна и иновационна научноизследователска работа. Научната продукция се отличава с високо качество, актуалност и оригиналност на научните изследвания, представя отлични познания за световните тенденции и научни постижения в изследваната област и демонстрира бърз рефлекс към промените в туристическата конюнктура. Всички публикации са изградени на основата на много добре обмислена и логична структура. В разработките е приложен съвременен научноизследователски инструментариум. Научните трудове са написани в академичен стил, с точен научен език и се характеризират с етично позоваване на литературните и информационните източници.

Самостоятелният монографичен труд (Илиева, Е. (2023). „Състояние и перспективи за развитие на споделеното настаняване в българските черноморски туристически райони”, изд. Librum, София), е задълбочено и оригинално научно изследване на споделеното настаняване като един от най-динамичните клонове на споделената икономика, отговаря на изискванията на §1, т.10 от допълнителните разпоредби на ЗРАСРБ. Хабилизационният труд е с обем 399 стр., представя компетентни и иновационни решения на актуални научни и научноприложни проблеми на високо съвременно равнище, не повтаря и не обобщава съществуващото знание, притежава ISBN, има разгърнато съдържание, изчерпателна библиография, в текста има позовавания на други научни трудове. Рецензиран е от две хабилизирани лица - авторитетни учени в професионално направление 3.9 “Туризм” и е публикуван в специализирано издателство.

Всички разработки на кандидата са публикувани в реномирани научни издания в България и в чужбина, както и в издания на национални и международни научни форуми. Публикациите са с научно рецензиране и не са установени случаи на плагиатство.

Справката за цитиранията на публикациите на гл. ас. д-р Елена Илиева е коректна и включва 23 позовавания на научни трудове, както следва: три цитирания в научни издания, реферирани и индексирани в Scopus и Web of Science; 4 бр. цитирания в монографии и колективни токове с научно

рецензиране и 16 бр. цитирания в нереферирани списания с научно рецензиране, което е допълнително академично и научно признание на изследователските постижения и професионални качества на кандидата.

Научната и научно-приложната дейност на д-р Елена Илиева включва и участие в общо 7 научноизследователски проекта. Участва като експерт в два международни проекта, от които един на Община Бургас с акроним CHRISTA, и в проект с референтен номер BSB 570 по Съвместна оперативна програма за трансгранично сътрудничество. Д-р Илиева участва и във вътрешноуниверситетски научноизследователски проекти. Ръководител е на проект № НИХ 469/2023 и е член на екипа на още 4 научноизследователски проекта в периода 2016-2023 г.

Представените научни трудове на гл. ас. д-р Елена Илиева като тематика и обем отговарят на изискванията на ЗРАСПБ, както и на изискванията на чл. 67 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности на Университет „Проф. д-р Асен Златаров” – Бургас.

5. Обща оценка на учебно-преподавателската дейност.

Представените документи по конкурса характеризират гл. ас. д-р Елена Дамянова Илиева като съвременен преподавател със заряд, творчески потенциал и с практически опит в различни сфери на туристическата индустрия. Трудовата ѝ биография в периода 2004-2018 г. представя заемане на различни оперативни позиции в туристическата индустрия и авиотранспорта (хотелски администратор и представител, туристически гид и аниматор, представител на авиокомпани и др.), които допринасят за компетенциите ѝ в индустрията на гостоприемството.

Д-р Елена Илиева придобива ОКС “Магистър”, специалност “Икономика и управление (Туризм)” в ИУ-Варна през 2011 г. През 2015 г. придобива и ОНС “Доктор”, ПН 3.9 “Туризм” в ИУ-Варна. В периода на обучението си като докторант, д-р Елена Илиева провежда, като хоноруван асистент, семинарни занятия на студенти от специалност “Туризм”, ИУ-Варна, по дисциплината “Туристически ресурси”, което ѝ предоставя възможност да придобие преподавателски опит и умения.

За професионалната ѝ подготовка, научни постижения и компетенции от съществено значение са участията ѝ в професионални обучения и съответните сертификати за придобити умения за работа с резервационни програми, IATA, владенето на чужди езици - немски и английски на отлично ниво, технически умения и компетенции.

Гл. ас. д-р Елена Илиева е преподавател в Университет „Проф. д-р Асен Златаров” – Бургас, Колеж по туризъм, катедра „Икономика и управление на туристическото обслужване“. От 2015 учебно-преподавателската работа на д-р Илиева включва провеждане на лекции и семинарни упражнения по девет дисциплини на студенти от:

- ОКС „Професионален бакалавър“, Колеж по туризъм, специалности „Организация и управление на хотела и ресторанта“ (ОУХР) и „Управление на туроператорската и турагентска дейност“ (УТТД) по дисциплините: „Икономика на хотела и ресторанта“, „Икономика на туристическото предприятие“, „Спецсеминар Комплексна делова игра“, „Специализираща практика“; „Учебна практика в работна среда“;

•ОКС „Бакалавър“, Факултет по обществени науки (ФОН), специалности „Туризъм“, „Маркетинг“ и „Стопанско управление“ по дисциплините: „Икономика на хотела и ресторанта“, „Ценова политика в туризма“, „Международни икономически отношения“, „Учебно-производствена практика“.

През посочения период д-р Илиева има пълно учебно натоварване, над норматив от 360 ч. (до уч. 2020-2021 г.) и над норматив от 400 ч. от учебната 2021-2022 г.

Д-р Илиева е автор на 3 учебни програми по дисциплините: "Икономика на туристическото предприятие" за специалност „УТТД“, 4 сем., "Учебна практика в работна среда" за специалност „УТТД“, 3 сем. и 4 сем. – 2 бр. През 2022 г. актуализира три учебните програми по дисциплината „Икономика на хотела и ресторанта“, специалност „ОУХР“, редовно и задочно обучение.

Учебно-преподавателската дейност на д-р Илиева е съпътствана и с интензивна научноизследователска работа със студенти. Тя е научен ръководител на двама дипломанти от магистърска програма “ИОТБ”, ОКС “Магистър”, специалност “Туризъм”, УАЗ. Като научен ръководител и консултант подготвя участие на студенти от специалност „Туризъм“, ОКС „Бакалавър“ и специалност „ОУХР“, ОКС „Проф. бакалавър“ в научни конференции и сесии.

Гл. ас. д-р Елена Илиева е тютор на специалност „ОУХР“ от 2018 г. досега и на специалност „Туризъм“ за периода 2017 г. – 2019 г. Тя е член на Колежния съвет и на Комисията по качество на обучението към Колеж по туризъм – Бургас.

Член е на професионалното туристическо Сдружение „Рафаел – инфо, култура и туризъм“.

Анализът на изискванията, свързани с учебната дейност, доказва че д-р Елена Илиева е утвърден преподавател и авторитетен специалист в професионално направление 3.9 “Туризъм”. Преподаваните от кандидата учебни дисциплини, разработените учебни програми и аудиторната заетост напълно съответстват на изискванията на обявения конкурс, на чл. 67 и на §1 от допълнителните разпоредби от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности на Университет „Проф. д-р Асен Златаров” – Бургас.

6. Идентифициране на научните приноси.

Представените за оценка и становище научни публикации на кандидата открояват значими научни, научно-приложни и методологични приноси, които са с новаторски характер, разширяват и задълбочават съществуващите познания в изследваните области и са от съществено значение за развитието съвременната туризмология.

Приемам като точна и коректна представената справка, като откроявам следните основни приноси:

• В хабилитационния труд е изследвана и анализирана споделената икономика в световен мащаб, като съвременно явление в икономическите и пазарни отношения, с цел да се идентифицира мястото и ролята на споделените

икономически взаимоотношения в туристическия сектор. Анализирани са съвременните форми на споделената икономика в туризма в света;

- Проведено е първото по рода си комплексно научно-теоретично и научно-приложно изследване на споделеното настаняване в България. На основата на задълбочени проучвания и анализ е изведена същността на споделеното настаняване, формулирани са дефиниции на основни понятия като „споделена икономика“, „споделено настаняване“, „медиатор в споделеното настаняване“ и др. Разработена е авторова методика за емпирични проучвания за състоянието и възможностите за развитие на споделеното настаняване в туристически район, както и конкретно в селските райони. Представени са и препоръки за развитие на основата на добри международни практики и развитието на ИКТ-технологиите;

- Разработени са операционни характеристики и особености на концепцията “Таймшеър“ с фокус върху специфичните особености по функционални направления – маркетинг, управление на човешките ресурси, оперативна дейност и финанси. Оценени са възможностите ѝ за развитие в България, икономическите ефекти, клиентски профил. Конструирана е оригинална авторова методика за изследване на развитието и приложимостта на таймшеър в хотелиерството на туристически региони;

- Проведен е анализ и оценка на франчайзинговия пазар в българската ресторантьорска индустрия и нивото на представителство на международните ресторантьорски вериги на националния пазар;

- Извършено е изследване и оценка на пазара на труда в туризма по основни географски райони в света, в България и в Област Бургас. Посочени са възможности и бъдещи сценарии за устойчиво развитие на туризма, за икономическото и социално значение на туризма в проучваните региони;

- Изследвани са съвременните аспекти на туристическото търсене, извършено е сегментиране на основните туристи при практикуване на вътрешен туризъм в страната. Разработена е авторова методика за характеристика и представяне на профилите на туристите и са изготвени профили на някои от основните пазарни сегменти в рамките на вътрешния туризъм в България;

- Извършен е теоретичен анализ на условията за развитие на здравен туризъм в България и позиционирането му в системата на туризма. Проведено е емпирично проучване на пригодността на хотелиерската база за развитие на здравен туризъм по българското Черноморие;

- Разкриват се икономическите аспекти и специфични характеристики на хотелиерството и ресторантьорството, показатели за измерване на ефективността им, ценообразуване, основни стъпки при анализа на икономическа информация.

7. Критични бележки и препоръки.

Нямам конкретни критични бележки към съдържателната част от научната продукция на гл. ас. д-р Елена Илиева. Препоръката ми е в бъдещата си научна дейност да разшири обхвата на научноизследователските си изследвания в областта на ресторантьорството в България и рекламациите в туризма.

Настоящата препоръка не омаловажава значимостта на изтъкнатите научни и научно-приложни приноси и цялостната ми положителна оценка за творческата работа на кандидата.

8. Заключение.

В настоящия конкурс гл. ас. д-р Елена Дамянова Илиева участва с научна продукция, която като обем, качество, иновативност и приложимост в туристическата индустрия напълно отговаря на изискванията на обявения конкурс.

Кандидатът в конкурса гл. ас. д-р Елена Дамянова Илиева отговаря на всички изисквания на конкурса в съответствие на изискванията на ЗРАСРБ, на ППЗРАСРБ и на изискванията на чл. 67 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“- Бургас за заемане на академична длъжност “доцент”.

В позицията си на член на Научното жури заявявам, че научните и научно-приложни приноси на кандидата, неговите качества и постижения като преподавател и изследовател са основание да **гласувам положително гл. ас. д-р Елена Дамянова Илиева да заеме академичната длъжност “Доцент”** в Област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, по Професионално направление 3.9 “Туризм” (Алтернативно хотелиерство).

17.08.2023 г.
Бургас

Член на Научното жури:
/доц. д-р Катя Илиева/